

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA
MUNICIPIUL CHIȘINĂU
SEDIUL CENTRU

Mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 73, bir. 218 A, mun. Chișinău, tel (022) 27-15-20

Bir. 218A

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

În procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Sănătății al RM împotriva Olgăi Zorila privind încasarea sumei.

Astfel, în adresa dumneavoastră se expediază încheierea din 14 septembrie 2017 privind sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității a hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 „Cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști”.

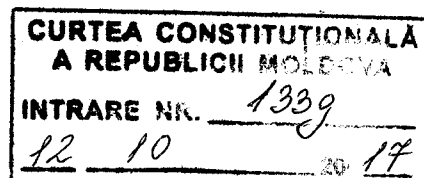
În caz că pentru examinare va fi necesar dosarul civil, acesta la solicitare va fi expediat în adresa dumneavoastră.

Anexă :

- 1) încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 14 septembrie 2017 (dosarul nr. 2-1775/17) pe 3 file.
- 2) copia sesizării Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate pe 25 file.
- 3) Copia cererii de chemare în judecată pe 4 file.
- 4) Copia cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate pe 22 file.

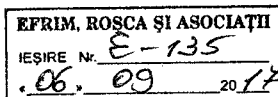
J Judecătorul
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

Mămăligă Natalia

EFRIM ROȘCA ASOCIAȚII

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28, MD-2004,
mun. Chișinău, Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

*depusă în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din
Constituția Republicii Moldova*

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. **Nume, prenume/denumire:** Av. Oleg EFRIM, Av. Vladislav C. ROȘCA, B.A.A. „Efrim, Roșca și Asociații”
2. **Funcția:** avocat, apărător ai pârâtei Olga ZORILA, în cauza civilă nr. 12-2-44456-26062017
3. **Adresa:** str. București, nr. 72, MD-2012, mun. Chișinău, Republica Moldova
4. **Tel./fax, e-mail:** tel.069188041, fax 022 238303, e-mail: oleg.efrim@era.md, vlad.rosca@era.md

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare verificarea constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști în sensul corespunderii prevederilor art. 16, art. 35 lin. (4) și (7), art. 43 alin. (1) și (4), art. 54 alin. (2) și art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

În procedura Judecătorei Chișinău cu sediul Centru, în perioada 31 iulie 2017 - prezent, se află pe rol acțiunea civilă înaintată de Ministerul Sănătății împotriva Olga ZORILA privind încasarea datoriei.

În cererea de chemare în judecată se menționează că, la data 15 noiembrie 2013, între Ministerul Sănătății și pârâta Olga ZORILA, a fost încheiat un contract de instruire în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști (în continuare - *Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003*). Ministerul Sănătății invocă că pârâta Olga ZORILA nu și-a executat obligația contractuală de a lucra, pe o perioadă de 3 ani, conform îndreptării eliberate de minister, fapt prin care a prejudiciat bugetul de stat în cuantum de 235 000,00 MDL.

Reclamantul invocă în calitate de temei legal prevederile art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. a), b) și f) din Codul civil al Republicii Moldova, precum și Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003.

Considerăm că Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 contravine cadrului normativ primar (legilor) care reglementează dreptul la învățământ, și anume, contravine Constituției Republicii Moldova, Codului educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014 (în continuare - *Codul educației*), actului legislativ în vigoare la data adoptării hotărârii de Guvern numite - *Legea învățământului nr. 547 din 21 iulie 1995* (în continuare - *Legea învățământului*), precum și Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154 din 28 martie 2003 (în continuare - *Codul muncii*).

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTEI AFIRMAȚII

1. PRETINSE ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI

Încălcarea art. 102 alin. (2) din Constituție

1. Conform art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, care reglementează actele Guvernului, „(2) *Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.*”. Această normă constituțională a fost dezvoltată de Legiuitor în *Legea nr. 317 din 18 iulie 2003* privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale (în continuare - *Legea nr. 317 din 18 iulie 2003*).

2. Prevederile art. 5 alin. (1) lit. a) și b) și art. 9 alin. (2¹) din *Legea nr. 317 din 18 iulie 2003* sunt esențiale pentru orice act normativ subordonat legii. Astfel, conform:

- art. 5 alin. (1) lit. a) și b): „[1] Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care:

a) proiectul său trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune, cu prevederile legislației comunitare precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) proiectul de act normativ întocmit pe baza unui act de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.”;

- art. 9 alin. (2¹): „[2¹] Limitele de reglementare pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sunt stabilite, pentru fiecare caz aparte, prin legi. Actele normative ale acestor autorități nu pot fi invocate în cazul în care nu corespund prevederilor legislației.”.

3. O altă normă imperativă a Legii nr. 317 din 18 iulie 2003 este cea de la art. 52 alin. (1), conform căreia „[1] Clauza de emiteră stabilește **temeiul legal de emiteră a actului normativ**. Clauza de emiteră constă într-o propoziție care cuprinde denumirea autorității emitente și exprimarea hotărârii de luare a deciziei referitoare la emiteră actului normativ respectiv. În actele Guvernului se va adăuga (...) și **temeiul din legea respectivă**.”.

4. Atragem atenția că Legea nr. 317 din 18 iulie 2003, intrată în vigoare la data publicării – 3 octombrie 2003, este anterioară Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003, ceea ce înseamnă că era obligatorie la momentul aprobării celei din urmă. În pofida acestui fapt, hotărârea de Guvern contestată încalcă prevederile articolelor numite mai sus din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003, ceea ce, implicit, demonstrează și încălcarea art. 102 alin. (2) din Constituție.

5. Prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 nu corelează cu nici o prevedere legală privind dreptul la învățământ. Astfel, Legea învățământului, în vigoare la data adoptării hotărârii Guvernului vizate, nu reglementa regimul juridic al vreunui contract încheiat cu studenții care își făceau studiile prin rezidențiat cu finanțare de la buget.

Nici o normă din Legea învățământului nu a dat competență Guvernului să reglementeze modul de accedere la studii superioare – universitare și postuniversitare, precum nici să aprobe contractul-tip pentru instruirea în rezidențiat a medicilor și farmaciștilor și plasarea acestora în câmpul muncii.

Prin dispoziția care prevede că instruirea medicilor și farmaciștilor prin studii postuniversitare în rezidențiat, cu finanțare de la bugetul de stat, se va efectua exclusiv în bază de contract individual încheiat cu Ministerul Sănătății, Guvernul a încălcat flagrant prevederea legală de la art. 28 alin. (5) din Legea învățământului. Conform normei citate *Admiterea la studii postuniversitare de rezidențiat se organizează prin concurs în baza criteriilor stabilite de Ministerul Sănătății de comun acord cu Ministerul Educației*. Încheierea unui contract de studii, neprevăzut de lege care vine să restricționeze un drept constituțional al persoanei – dreptul la învățământ de

stat gratuit și dreptul la libera alegere a muncii, nici într-un caz nu poate constitui un criteriu. Legea învățământului nu a reglementat deloc obligația absolvenților de studii superioare de a se angaja conform repartizării sau vreo altă obligație în schimbul efectuării studiilor cu finanțarea de la bugetul de stat. Singura prevedere legală care reglementează angajarea absolvenților după finalizarea studiilor, este cea de la art. 53 alin. (9) din Legea învățământului, care stabilește facilitățile pe care aceștia le puteau obține - „*Absolvenții instituțiilor de învățământ superior universitar și mediu de specialitate care se angajează conform repartizării în instituții de învățământ din mediul rural în primii 3 ani de activitate*”. Totuși, această normă vizează doar absolvenții ce urmează să se angajeze în calitate de cadre didactice, or, art. 53 reglementează anume statutul acestor subiecți, fapt definit prin titlul articolului - „Art. 53. Cadrele didactice”. În al doilea rând, norma de la alin. (9) al aceluiași articol nu indică asupra unei obligații de a se angaja în mediul rural, dar stabilește niște instrumente care să motiveze alegerea de angajare în mediul rural a absolvenților.

6. Prin urmare, Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 vine să instituie norme primare referitoare la modul de efectuare a studiilor de rezidențiat al medicilor și farmaciștilor cu finanțare de la bugetul de stat, ceea ce contravine art. 102 alin. (2) din Constituție. Prevederile hotărârii numite nu au corelat cu prevederile Legii învățământului, ba din contra - au depășit grav normele acestei legi și nu s-au încadrat nici într-o limită prevăzută de ea. În hotărârea indicată, Guvernul nu a menționat temeiul legal care a justificat aprobarea acestui act normativ, or, un astfel de temei nici nu a existat. Guvernul a adoptat Hotărârea de Guvern nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 fără a avea un temei legal în acest sens, fapt confirmat și prin lipsa vreunei clauze de emiteră, așa cum o impune art. 52 alin. (1) din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003.

Astfel, Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 nu a venit întru executarea vreunei legi, în speță a Legii învățământului, dar a excedat-o, reglementând instituții juridice care nu au fost prevăzute de lege - nici de Legea învățământului, nici de vreo altă lege.

7. Prin adoptarea Hotărârii nr. 1396 din 24 noiembrie 2003, Guvernul și-a încălcat competența funcțională, care este reglementată de art. 102 din Constituție. Acest articol din Constituție definește competența funcțională a Guvernului, care, ca și Parlamentul, intervine în aceleași domenii de activitate, doar că, Guvernul are dreptul de intervenție doar după ce Parlamentul a intervenit la nivel primar, și nu invers.

Încălcarea art. 16 din Constituție

8. Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003, chiar de la pct. 1 - „*1. Se stabilește că, începând cu anul de studii 2003-2004, instruirea medicilor și farmaciștilor prin studii postuniversitare în rezidențiat, cu finanțare de la bugetul de stat, se va efectua exclusiv în bază de contract individual încheiat cu Ministerul Sănătății.*” - reglementează că regulile instituite prin aceasta hotărâre se vor extinde doar asupra promoțiilor de medici și farmaciști care își vor efectua studiile

postuniversitare în rezidențiat, cu finanțare de la bugetul de stat, începând cu anul de studii 2003-2004.

9. Prezenta hotărâre de Guvern a fost adoptată în anul 2003, fără a avea la bază vreo prevedere legală anterioară anului 2003 sau vreuna nou-impusă, în anul 2003. Astfel, Guvernul a încălcat principiul egalității în fața legii. Constatăm că medicii și farmaciștilor care urmau să-și efectueze studiile postuniversitare prin rezidențiat, cu finanțare de la bugetul de stat, începând cu anul de studii 2003-2004 au fost discriminați în raport cu cei care și-au făcut studiile postuniversitare prin rezidențiat, cu finanțare de la bugetul de stat, până în 2003. Astfel, în condițiile în care cadrul legal primar nu a suportat nici o modificare, Guvernul a admis tratarea discriminatorie a diferitor promoții de medici și farmaciști rezidenți.

Nici cadrul legal primar în vigoare, în prezent – Codul educației – nu prevede impunerea vreunui contract de studii privind instruirea în rezidențiat și plasarea în câmpul muncii a medicilor și farmaciștilor, care studiază cu finanțare de la bugetul de stat.

Nici o normă din legislația în vigoare nu condiționează dreptul de efectuare a studiilor prin rezidențiat cu finanțare de la bugetul de stat prin obligația medicilor și farmaciștilor, tineri specialiști, de a munci conform repartizării realizate de către Ministerul Sănătății.

Astfel, în pofida dezideratului declarat la art. 16 alin. (1) din Constituție - *Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului* - Statul, discriminează, începând cu anul 2003 și până în prezent, medicii și farmaciștii care își efectuează studiile prin rezidențiat, cu finanțare de la bugetul de stat, comparativ cu cei care au beneficiat de astfel de studii până în anul 2003.

În context, remarcăm că însăși Curtea Constituțională a afirma că, dreptul la învățătură este un drept complex prin conținutul său și prin numărul mare de subiecte implicate în realizarea lui. Este de remarcat nu numai multitudinea de componente ale conținutului acestui drept, dar și specificul juridic ce rezultă din îmbinarea libertății cu obligația, deoarece dreptul la învățătură este în același timp și o îndatorire. Aceasta explică obligativitatea unor forme de învățământ (învățământul general obligatoriu). Conținutul mixt determină specificul reglementărilor constituționale și legale. Dreptul la învățătură, ca drept fundamental, urmează să fie asigurat în așa mod încât să ofere tuturor șanse juridice egale, ceea ce implică neadmiterea discriminărilor și privilegiilor¹.

10. Egalitatea – art. 16 din Constituție – este consacrată de Capitolul I, intitulat „Dispoziții generale”, din Titlul II „Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale”, iar plasarea acestui articol în cadrul dispozițiilor generale asigură aplicabilitatea principiului egalității tuturor drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale din acest titlu. În sensul dispozițiilor constituționale, **principiul egalității desemnează drepturi și libertăți egale pentru toți cetățenii**, precum și îndatoriri fundamentale egale, indiferent de faptul unde sunt prevăzute: în Constituție, în legi organice, legi ordinare sau în alte acte normative. Astfel, **principiul egalității vizează și dreptul la învățătură, de care cetățenii Republicii Moldova urmează să beneficieze în mod egal.**

¹ Extras din Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 29.09.1998, <http://www.constcourt.md/ccdocview.php?tip=hotariri&docid=336&l=ro>

11. Alin. [2] al art. 16 din Constituție statuează - [2] *Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.* Textul constituțional stabilește egalitatea tuturor cetățenilor, fără deosebire, ceea ce presupune interdicția aplicării unui tratament juridic aparte unei persoane, tratament de natură să o plaseze într-o poziție subordonată sau supraordonată față de ceilalți cetățeni. Aparent, nici unul dintre criteriile indicate de această normă constituțională nu este aplicabil speței, iar lista criteriilor interzise de discriminare în textul art. 16 alin. [2] este una exhaustivă, lipsind sintagma „sau orice alt criteriu”. Totuși, în virtutea art. 4 al Constituției, care prevede că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu actele internaționale la care Republica Moldova este parte², interdicția discriminării poate fi extinsă la „alte împrejurări [situații]”, care vizează atribute ale ființei și personalității umane.

Încălcarea art. 35 alin. [4] și [7] din Constituție

12. Unul dintre drepturile fundamentale ale cetățeanului Republicii Moldova este dreptul la învățătură, care este garantat prin art. 35 din Constituție. Norma de la alin. [4] al art. 35 din Constituție reglementează imperativ că *învățământul de stat este gratuit*. Acest deziderat a fost preluat direct de Legea învățământului [în vigoare la data aprobării Hotărârii Guvernului nr. 1396] – art. 4 alin. [5] din Legea învățământului.

13. Caracterul gratuit al învățământului de stat determină și faptul că și actele juridice încheiate care au ca obiect efectuarea studiilor cu finanțare de la bugetul de stat – inclusiv contractele încheiate cu medicii și farmaciștii rezidenți, trebuie să poarte un caracter gratuit.

Caracterul gratuit al actelor juridice este reglementat de art. 197 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 6 iunie 2002, în vigoare din 22 iunie 2002, deci în vigoare la data adoptării Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003. Astfel, este gratuit, *actul juridic prin care se procură unei părți un folos patrimonial fără a se urmări obținerea în schimb a unui alt folos patrimonial*. Un bun acordat cu titlu gratuit nu poate fi condiționat prin anumite obligații oneroase. Or, învățământul gratuit este un bun patrimonial, care poate fi evaluat, învățământul cu plată [prin contract] fiind o alternativă.

14. Norma de la alin. [7] al art. 35 din Constituție stabilește că [7] *Învățământul liceal, profesional și cel superior de stat este egal accesibil tuturor, pe bază de merit*.

O normă similară a fost statuată în art. 6 alin. [2] din Legea învățământului - [2] *Statul asigură șanse egale de acces în instituțiile de stat de învățământ liceal, profesional, mediu de specialitate și superior, în funcție de aptitudini și capacități*.

² Declarația Universală a Drepturilor Omului (art. 7), Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale (art. 2), Convenția Europeană a Drepturilor Omului (art. 14, Protocolul nr. 12) etc.

Actualmente, Codul educației, la art. 85 alin. [3] reglementează că [3] *Admiterea în fiecare ciclu de studii superioare se organizează prin concurs, în baza metodologiei proprii a instituției de învățământ superior, în limita capacității de înmatriculare stabilită prin acreditare sau autorizarea de funcționare provizorie. Criteriile de organizare a concursului de admitere se stabilesc prin Regulamentul-cadru de organizare a admiterii în învățământul superior, aprobat de Ministerul Educației.* Totodată, a alin. [2] al aceluiași articol, se prevede că [2] *Planul de admitere în învățământul superior cu finanțare de la bugetul de stat se aprobă de Guvern.*

15. Din start evidențiem că studiile prin rezidențiat, în temeiul art. 121 alin. [1] din Codul educației - [1] *Învățământul superior medical și farmaceutic se realizează în instituții de învățământ publice acreditate sau autorizate provizoriu prin studii superioare integrate de specialitate și studii de rezidențiat și formare profesională medicală continuă* - sunt o formă a învățământului [studiilor] superioare, astfel, acestora li se aplică prevederile art. 35 alin. [4] și [7] din Constituție.

16. Codul educației preia prevederea constituțională și stabilește, la art. 121 alin. [6] că „Admiterea la studii de rezidențiat se organizează prin concurs, conform criteriilor stabilite de Ministerul Sănătății prin coordonare cu Ministerul Educației. Mai mult, la alin. [7] al aceluiași articol este stabilit clar cum se finalizează studiile de rezidențiat - [7] *Studiile de rezidențiat se finalizează cu susținerea examenului de absolvire și cu eliberarea diplomei de medic specialist, care conferă dreptul de a desfășura activitate practică independentă conform calificării obținute și de a urma studiile de secundariat clinic*”. Niciuna din prevederile legale nu indică despre obligația de a munci, o perioadă de 3 ani, conform repartizării Ministerului Sănătății.

Atât din norma constituțională, cât și din prevederile legilor indicate, constatăm că **singura condiționalitate impusă de Legiutor pentru accederea la studiile superioare de stat (cu finanțare de la bugetul de stat) – indiferent de forma acestora (studii superioare de licență, masterat sau doctorat, sau studii superioare de specialitate sau studii de rezidențiat) – este promovarea concursului conform criteriilor de selecție (pe bază de merit).**

Astfel, **obligarea medicului/farmacistului care a promovat concursul de admitere la rezidențiat pe un loc finanțat de la bugetul de stat de a încheia un contract prin care își asumă obligația că va munci conform repartizării timp de trei este o condiție abuzivă și contrară prevederii constituționale.**

Refuzul de a încheia un astfel de contract generează singura consecință – neadmiterea persoanei la studii superioare de rezidențiat cu finanțare de la bugetul de stat, **chiar dacă, conform criteriilor stabilite pentru concurs, medicul/farmacistul este eligibil pentru un astfel de loc.**

Prin urmare **condiția impusă medicului/farmacistului, care face studii de rezidențiat pe un loc finanțat de la bugetul de stat, este o restricționare a dreptului la învățatură care depășește condițiile art. 35 din Constituție, cât și condițiile prevăzute de actele legislative relevante – Legea învățământului (la etapa aprobării hotărârii de Guvern contestate) și Codul educației (la etapa înaintării prezentei acțiuni civile).**

17. Totodată, punem în evidență că norma de la art. 35 alin. [4] din Constituție este una imperativă și foarte exactă. În condițiile în care legiuitorul și-a asumat gratuitatea învățământului de stat – indiferent de forma acestuia, atunci și studiile superioare prin rezidențiat cu finanțare de la bugetul de stat – ca este parte a sistemului de învățământ de stat, de asemenea sunt gratuite. Orice interpretare restrictivă a termenului „învățământ de stat”, care nu ar include toate etapele sistemului de învățământ, ar însemna o încălcare a normei constituționale.

Încălcarea art. 43 alin. [1] și [4] din Constituție

18. Norma constituțională de la art. 43 alin. [1] din Constituție stabilește libertatea și egalitatea muncii prin prevederea că *orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.*

19. În sensul normei constituționale, coroborată cu prevederi internaționale³, componenta fundamentală a dreptului la muncă o constituie libera alegere a muncii, adică libertatea alegerii profesiei și a locului de muncă. Libertățile menționate reprezintă expresii ale libertății persoanei și, consacându-le, Constituția oferă fiecărui om posibilitatea de a-și alege profesia și locul de muncă în funcție de aptitudini, dorințe și coordonate de ordin economic⁴.

20. Prin impunerea medicilor și farmaciștilor, după absolvirea studiilor postuniversitare prin rezidențiat, tineri specialiști, să muncească într-un anumit loc, conform repartizării Ministerului Sănătății, pentru o perioadă de 3 ani, fără dreptul de a-și alege locul de muncă, reprezintă o încălcare flagrantă a dreptului la muncă.

21. Repartizarea tinerilor specialiști pentru angajare într-un anumit loc de muncă, conform pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 se face „conform necesităților statului”, fără a da dreptul tânărului specialist de a-și manifesta alegerea față de un loc de muncă sau altul.

22. Această normă a hotărârii de Guvern vizate încalcă și prevederile alin. [4] al art. 43 din Constituție care statuează că **dreptul la negocieri în materie de muncă este garantat**. În pofida dreptului constituțional garantat, reieșind din reglementările contestate, medicul sau farmacistul rezident absolvent de studii postuniversitare cu finanțare de la bugetul de stat, nu are libertatea de a-și negocia locul de muncă, precum nici condițiile de muncă.

În temeiul pct. 3 din hotărârea numită, cât și în temeiul pct. 2 lit. a) din capitolul IV – „Obligațiile părților” din contractul-tip, medicul/farmacistul rezident se obligă „după absolvirea rezidențiatului să activeze cel puțin trei ani conform repartizării Ministerului Sănătății”. Prin urmare,

³ Declarația Universală a Drepturilor Omului (art. 23, 24); Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (art. 6, 7).

⁴ Comentariul Constituție. Pag. 175

rezidentul este lipsit de una dintre libertățile sale fundamentale – dreptul de a-și alege liber munca.

23. Dreptul la muncă, în special dreptul la libera alegere a muncii este reglementată imperativ și de Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154 din 28 martie 2003, care la art. 6 statuează imperativ:

„Articolul 6. Neîngrădirea dreptului la muncă și libertatea muncii

[1] Libertatea muncii este garantată prin Constituția Republicii Moldova.

[2] Orice persoană este liberă în alegerea locului de muncă, a profesiei, meseriei sau activității sale.

[3] Nimeni, pe toată durata vieții sale, nu poate fi obligat să muncească sau să nu muncească într-un anumit loc de muncă sau într-o anumită profesie, oricare ar fi acestea.

[4] Orice act juridic încheiat cu nerespectarea dispozițiilor alin. [1], [2] și [3] este nul.”

24. Reieșind din prevederile de mai sus, constatăm încă o dată că Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 încalcă prevederile art. 102 alin. [2] din Constituție în materia relațiilor de muncă. Această hotărâre nu doar că nu vine întru executarea prevederilor legale, dar încalcă flagrant prevederile legale primare referitoare la relațiile de muncă.

Încălcarea art. 54 alin. [1] din Constituție

25. Atât dreptul la învățătură [art. 35], cât și dreptul la muncă [art. 43] sunt recunoscute de Constituție ca fiind drepturi fundamentale, fapt confirmat prin plasarea articolelor indicate în Capitolul II din Constituție – „Drepturile și libertățile fundamentale”.

26. Garanția acestor drepturi este oferită și prin normele instituite la art. 54 din Constituție, care, la alin. [1], statuează că *În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului*. Această normă consacra faptul că, un drept - odată declarat în Constituție, nu mai poate fi suspendat, anulat, suprimat sau diminuat prin legi organice sau alte acte normative.

La alin. [2] al aceluiași articol prevede posibilitatea restrângerii exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale, dar doar în limita **restrângerilor** *„prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției”*. Prin această normă, Constituția admite restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale în următoarele condiții:

1. Ingerința trebuie să fie prevăzută de lege.

2. Ingerința corespunde normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional

3. Ingerința constituie o măsură necesară într-o societate democratică

4. Ingerința trebuie să fie proporțională scopului urmărit. Cazurile când poate fi restrâns exercițiul drepturilor sau libertăților sunt enumerate expres, după cum urmează:

- a) *Restrângerea este necesară în interesele securității naționale,*
- b) *Restrângerea este determinată de necesitatea asigurării integrității teritoriale,*
- c) *Restrângerea este necesară în vederea asigurării bunăstării economice a țării*
- d) *Restrângerea se impune pentru apărarea ordinii publice*
- e) *Restrângerea drepturilor poate fi impusă în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor*
- f) *Restrângerea se impune în scopul protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane*
- g) *Restrângerea este necesară pentru împiedicarea divulgării informațiilor confidențiale*
- h) *Restrângerea este necesară pentru garantarea autorității și imparțialității justiției*

27. Actele internaționale, de asemenea, prevăd posibilitatea restrângerii sau derogării de la drepturilor și libertăților fundamentale, astfel:

- *Declarația Universală a Drepturilor Omului*, art. 29 alin. [2]: În exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare persoană este supusă: numai îngrădirilor stabilite de lege în scopul exclusiv al asigurării recunoașterii și respectului drepturilor și libertăților celorlalți și în vederea satisfacerii cerințelor juste ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale, într-o societate democratică.

- *Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale*, art. 4, art. 5 alin. [2], art. 8 alin. [2]: Nu se poate admite nici o restricție sau derogare de la drepturile fundamentale ale omului, recunoscute sau în vigoare în orice țară în virtutea unor legi, convenții, regulamente sau cutume, sub pretextul că prezentul Pact nu recunoaște aceste drepturi sau le recunoaște într-o măsură mai mică.

- *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, art. 9 alin. [2], art. 10 alin. [2], art. 11 alin. [2] și art. 2 din Protocolul nr. 4 la CEDO: Exercițarea dreptului nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

Toate aceste prevederi admit existența unei ingerințe în exercițiul unui drept sau a unei libertăți fundamentale, dar, doar dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) sunt necesare într-o societate democratică și sunt prevăzute expres de lege;
- b) se impun pentru a proteja securitatea națională, ordinea, sănătatea sau morala publică, drepturile și libertățile celorlalți;
- c) sunt stabilite exclusiv în vederea favorizării binelui general într-o societate democratică;
- d) sunt impuse pentru membrii forțelor armate și poliției.

28. Din cele relevate mai sus distingem în calitate de condiție fundamentală pentru existența legală a unei ingerințe –aceasta trebuie să fie prevăzută de lege.

29. Examinând restrângerile impuse de Guvern prin Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 pentru exercițiul dreptului la învățământul de stat și dreptului la libera alegere a muncii, constatăm că acestea încalcă chiar prima condiție impusă pentru legalitatea unei astfel de restrângeri – ea trebuie să fie prevăzută de lege, or, ingerințele prevăzute de Guvern nu au nici un temei legal.

30. Deoarece Constituția nu precizează prin ce fel de lege, dispoziția constituțională trebuie interpretată astfel:

a) restrângerea exercițiului unui drept prevăzut expres și clar de Constituție sau al unui drept stabilit prin lege organică se efectuează prin lege organică;

b) restrângerea unui drept stabilit de o lege ordinară se efectuează prin lege organică sau ordinară.⁵

Prin urmare, întrucât și dreptul la învățământul de stat și dreptul la muncă sunt reglementate de Constituție, la fel, prin Constituție urmau să fie reglementate și ingerințele pe care le-a impus Guvernul prin Hotărârea nr. 1396 din 24 noiembrie 2003. În speță, însă, nici o normă a cadrului normativ constituțional sau legal nu permit condiționarea dreptului la învățământ de stat medical postuniversitar de rezidențiat de obligația de a renunța la exercitarea dreptului la muncă, în special la dreptul la libera alegere a muncii pentru o perioadă de 3 ani.

2. CADRUL NORMATIV PERTINENT

2.1. Prevederi relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție:

În baza hotărârii menționate supra, Curtea Constituțională a hotărât:

1. În sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

⁵ Comentariul Constituției, pag. 220.

http://www.constcourt.md/public/files/file/informatie_utila/Comentariu_Constitutie.pdf

[3] prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

[4] nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

2. Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

2.2. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova adoptată la 29 iulie 1994:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

[1] Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

[2] Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

[1] Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

[2] Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

[1] Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

[2] Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 35

Dreptul la învățătură

[1] Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare.

[2] Statul asigură, în condițiile legii, dreptul de a alege limba de educare și instruire a persoanelor.

- [3] Studiarea limbii de stat se asigură în instituțiile de învățământ de toate gradele.
- [4] Învățământul de stat este gratuit.
- [5] Instituțiile de învățământ, inclusiv cele nestatale, se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile legii.
- [6] Instituțiile de învățământ superior beneficiază de dreptul la autonomie.
- [7] Învățământul liceal, profesional și cel superior de stat este egal accesibil tuturor, pe bază de merit.
- [8] Statul asigură, în condițiile legii, libertatea învățământului religios. Învățământul de stat este laic.
- [9] Dreptul prioritar de a alege sfera de instruire a copiilor revine părinților.

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

- [1] Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.
- [2] Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.
- [3] Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.
- [4] Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- [1] În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- [2] Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- [3] Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- [4] Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 102

Actele Guvernului

- [1] Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.
- [2] Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.
- [3] Ordonanțele se emit în condițiile articolului 1062.

[4] Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în executare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Nepublicarea atrage inexistența hotărârii sau ordonanței.

[5] Dispozițiile se emit de Prim-ministru pentru organizarea activității interne a Guvernului.

2.3. Prevederi relevante din Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154 din 28 martie 2003:

Articolul 6.

Neîngrădirea dreptului la muncă și libertatea muncii

[1] Libertatea muncii este garantată prin Constituția Republicii Moldova.

[2] Orice persoană este liberă în alegerea locului de muncă, a profesiei, meseriei sau activității sale.

[3] Nimeni, pe toată durata vieții sale, nu poate fi obligat să muncească sau să nu muncească într-un anumit loc de muncă sau într-o anumită profesie, oricare ar fi acestea.

[4] Orice act juridic încheiat cu nerespectarea dispozițiilor alin. [1], [2] și [3] este nul.

2.4. Prevederi relevante din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014:

Articolul 12.

Structura sistemului de învățământ

Sistemul de învățământ este organizat pe niveluri și cicluri în conformitate cu Clasificarea Internațională Standard a Educației [ISCED-2011]:

a) nivelul 0 – educația timpurie:

– educația antepreșcolară;

– învățământul preșcolar;

b) nivelul 1 – învățământul primar;

c) nivelul 2 – învățământul secundar, ciclul I: învățământul gimnazial;

d) nivelul 3:

– învățământul secundar, ciclul II: învățământul liceal;

– învățământul profesional tehnic secundar;

e) nivelul 4 – învățământul profesional tehnic postsecundar;

f) nivelul 5 – învățământul profesional tehnic postsecundar nonterțiar;

g) nivelul 6 – învățământul superior, ciclul I: învățământ superior de licență;

h) nivelul 7 – învățământul superior, ciclul II: învățământ superior de master;

i) nivelul 8 – învățământul superior, ciclul III: învățământ superior de doctorat.

Articolul 85.

Admiterea în învățământul superior

[1] Admiterea în învățământul superior se organizează numai la programele de studii acreditate sau autorizate provizoriu, în condițiile legii.

[2] Planul de admitere în învățământul superior cu finanțare de la bugetul de stat se aprobă de Guvern.

[3] Admiterea în fiecare ciclu de studii superioare se organizează prin concurs, în baza metodologiei proprii a instituției de învățământ superior, în limita capacității de înmatriculare stabilită prin acreditare sau autorizarea de funcționare provizorie. Criteriile de organizare a concursului de admitere se stabilesc prin Regulamentul-cadru de organizare a admiterii în învățământul superior, aprobat de Ministerul Educației.

[4] Admiterea la programele de studii superioare se organizează în baza Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților.

[5] Instituțiile de învățământ superior pot percepe de la candidați, în condițiile legii, taxe de înscriere la concursul de admitere în cuantumul stabilit de instituția de învățământ în baza metodologiei proprii, publicată pe pagina web oficială a instituției.

[6] Metodologia de admitere în instituția de învățământ superior se publică pe pagina web oficială a instituției și se afișează la sediul instituției cu doi ani înainte de punerea ei în aplicare.

[7] Monitorizarea admiterii în învățământul superior se realizează de către Ministerul Educației.

Articolul 121.

Învățământul superior medical și farmaceutic

[1] Învățământul superior medical și farmaceutic se realizează în instituții de învățământ publice acreditate sau autorizate provizoriu prin studii superioare integrate de specialitate și studii de rezidențiat și formare profesională medicală continuă.

[2] Programele de studii superioare în domeniul medical și farmaceutic se organizează în exclusivitate ca învățământ cu frecvență, cu durata de 4-6 ani, pentru fiecare semestru alocându-se câte 30 de credite de studii transferabile.

[3] Admiterea în programele de studii superioare în domeniul medical și farmaceutic se face în baza diplomei de bacalaureat, prin concurs, conform criteriilor stabilite de Ministerul Educației prin coordonare cu Ministerul Sănătății.

[4] Programele de studii superioare în domeniul medical și farmaceutic corespund nivelului 7 ISCED și se finalizează cu susținerea examenului de absolvire și cu eliberarea diplomei de licență în medicină sau în farmacie, care conferă dreptul de participare la concursul de admitere la studii de rezidențiat, de înscriere la programele de studii superioare de doctorat și permite angajarea pe piața muncii conform cadrului ocupațional.

[5] Studiile de rezidențiat se organizează cu durata de 2-5 ani de către Ministerul Sănătății și au ca obiectiv formarea profesională obligatorie a medicilor și farmaciștilor pe specialități.

[6] Admiterea la studii de rezidențiat se organizează prin concurs, conform criteriilor stabilite de Ministerul Sănătății prin coordonare cu Ministerul Educației.

[7] Studiile de rezidențiat se finalizează cu susținerea examenului de absolvire și cu eliberarea diplomei de medic specialist, care conferă dreptul de a desfășura activitate practică independentă conform calificării obținute și de a urma studiile de secundariat clinic.

[8] Studiile de secundariat clinic se organizează cu durata de 2 ani de către Ministerul Sănătății și au ca obiectiv formarea profesională aprofundată a medicilor specialiști.

[9] Studiile de secundariat clinic se finalizează cu susținerea examenului de absolvire și cu eliberarea unui certificat care conferă dreptul de a desfășura activitate practică independentă conform calificării obținute.

[10] Formarea continuă în domeniul medical și farmaceutic este obligatorie pe parcursul întregii activități profesionale și se organizează sub diverse forme de instruire reglementate de Ministerul Sănătății.

2.5. Prevederi relevante din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale:

Articolul 5.

Condițiile generale obligatorii pe care trebuie să le întrunească actul normativ

[1] Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care:

a) proiectul său trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune, cu prevederile legislației comunitare precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) proiectul de act normativ întocmit pe baza unui act de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

[2] Reglementările de același nivel și având același obiect, precum și reglementările din alte materii conexe se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ dacă sunt indispensabile realizării scopului urmărit prin acest act.

[3] O reglementare din aceeași materie și de același nivel poate fi cuprinsă într-un alt act normativ dacă are caracter special față de actul ce cuprinde reglementarea generală în materie.

[4] Caracterul special al unei reglementări se determină în funcție de obiectul acesteia, circumstanțiat la anumite categorii de situații, și de specificul soluțiilor normative pe care le instituie.

[5] Reglementarea este derogatorie dacă soluțiile normative referitoare la o situație determinată cuprind norme diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie, reglementarea păstrându-și caracterul său general obligatoriu pentru toate celelalte cazuri.

[6] Apărarea drepturilor, libertăților, intereselor legitime ale cetățenilor, egalitatea și echitatea socială, precum și compatibilitatea cu legislația comunitară constituie o condiție obligatorie a oricărui act normativ.

[6¹] Actul normativ ce reglementează activitatea de întreprinzător trebuie să corespundă principiului transparenței decizionale și de reglementare. În acest scop, autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sînt obligate:

a) să informeze asupra proiectelor de acte normative și să asigure implicarea sectorului privat, a societății civile și a persoanelor fizice în elaborarea de acte normative și în procesul luării deciziilor;

b) să asigure accesul liber la proiectele de acte normative prin publicarea acestora în mijloacele de informare în masă și plasarea în pagina web a autorității administrației publice sau a instituției abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control respective.

[7] Actul normativ trebuie să întrunească condițiile legalității, accesibilității, preciziei și, o dată intrat în vigoare, este executoriu și opozabil tuturor subiectelor de drept.

[8] Actul normativ trebuie să fie întocmit cu respectarea tehnicii legislative și normelor limbii literare.

Articolul 9.

Corelația actelor normative

[1] Corelația actelor normative diferite după puterea lor juridică se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de caracterul actelor.

[2] Actele normative ale autorităților administrației publice centrale și locale trebuie să corespundă întocmai prevederilor constituționale, legilor, precum și hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

[2¹] Limitele de reglementare pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sunt stabilite, pentru fiecare caz aparte, prin legi. Actele normative ale acestor autorități nu pot fi invocate în cazul în care nu corespund prevederilor legislației.

[3] În condițiile legii, Guvernul suspendă sau abrogă, după caz, actele miniștrilor, ale conducătorilor altor organe din subordine, ce nu corespund legilor, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului și contestă actele autorităților și instituțiilor publice autonome și ale autorităților administrației publice locale dacă ele contravin legislației.

Articolul 52.

Clauza de emiter

[1] Clauza de emiter stabilește temeiul legal de emiter a actului normativ. Clauza de emiter constă într-o propoziție care cuprinde denumirea autorității emitente și exprimarea hotărârii de luare a deciziei referitoare la emiter a actului normativ respectiv. În actele Guvernului se va adăuga, după caz, și temeiul din legea respectivă.

[2] Clauza de emiter este obligatorie pentru toate actele normative.

2.6. Prevederi relevante din Legea învățământului nr. 547 din 21 iulie 1995:

Articolul 4.

Principiile învățământului

[1] Învățământul constituie, sub aspect conceptual, un sistem unitar realizat într-o diversitate de structuri, forme, conținuturi, tehnologii educaționale.

[2] Politica educațională a statului se întemeiază pe principiile umanitarizării, accesibilității, adaptivității, creativității și diversității. Învățământul este democratic și umanist, deschis și flexibil, formativ-dezvoltativ și se bazează pe valorile culturii naționale și universale.

[3] Învățământul de stat este laic, refractar la discriminare ideologico-partinică, politică, rasială, națională.

[4] Educația moral-spirituală în învățământul de stat primar este un obiect de studiu obligatoriu, iar în învățământul secundar, mediu de specialitate și superior este un obiect de studiu facultativ. Acest obiect este predat de persoane cu o pregătire profesională corespunzătoare. Elaborarea concepției, programelor de învățământ și pregătirea cadrelor didactice pentru predarea obiectului "Educația moral-spirituală" constituie prerogativa Ministerului Educației.

[5] Învățământul de stat este gratuit.

Articolul 6.

Dreptul la învățătură

[1] Dreptul la învățătură este garantat, indiferent de naționalitate, sex, vârstă, de originea și starea socială, de apartenența politică sau religioasă, de antecedentele penale.

[2] Statul asigură șanse egale de acces în instituțiile de stat de învățământ liceal, profesional, mediu de specialitate și superior, în funcție de aptitudini și capacități.

Articolul 12.

Structura sistemului de învățământ

Sistemul de învățământ, ținându-se cont de necesitatea continuității educației și de particularitățile psihofiziologice de vârstă, este organizat pe niveluri și trepte și are următoarea structură:

I. Învățământul preșcolar

II. Învățământul primar

III. Învățământul secundar:

1. Învățământul secundar general:

a) învățământul gimnazial;

b) învățământul liceal;

2. Învățământul secundar profesional

IV. Învățământul mediu de specialitate (colegiu).

V. Învățământul superior.

VI. Învățământul postuniversitar.

Sistemul de învățământ include și alte forme de învățământ:

- învățământul special;

- învățământul complementar;

- învățământul pentru adulți.

Articolul 28¹.

Învățământul superior și postuniversitar medical și farmaceutic

[1] Învățământul medical și farmaceutic se realizează prin studii superioare de specialitate și studii postuniversitare de rezidențiat. Studiile superioare de specialitate se organizează ca învățământ de zi, durata lor este de 4-6 ani și corespunde unui număr de 60 de credite de studii transferabile pentru un an de studiu.

[2] Admiterea la studii superioare de specialitate se efectuează prin concurs, în baza criteriilor stabilite de Ministerul Educației.

[3] Studiile superioare de specialitate se finalizează cu susținerea examenelor de absolvire. Absolvenților care au promovat examenele de absolvire li se eliberează diplomă de studii superioare în medicină sau farmacie. Titularul diplomei are dreptul de a participa la concursul de admitere la studii postuniversitare de rezidențiat pe specializări sau la studii superioare de masterat de cercetare.

[4] Studiile postuniversitare de rezidențiat se organizează de Ministerul Sănătății, au ca obiectiv formarea profesională obligatorie a medicilor și farmaciștilor pe specializări și se efectuează pe parcursul a 2-5 ani.

[5] Admiterea la studii postuniversitare de rezidențiat se organizează prin concurs în baza criteriilor stabilite de Ministerul Sănătății de comun acord cu Ministerul Educației.

[6] Studiile postuniversitare de rezidențiat se finalizează cu susținerea examenului de licență, organizat în baza criteriilor stabilite de Ministerul Sănătății de comun acord cu Ministerul Educației.

[7] Absolvenților care au promovat examenul de licență li se acordă titlul de licențiat în profilul și la specializarea urmată și li se eliberează diplomă de licență, care conferă dreptul la activitate practică independentă și la continuarea studiilor prin secundariat clinic sau doctorat.

[8] Studiile postuniversitare de specializare în medicină se organizează de Ministerul Sănătății prin secundariat clinic și au o durată de 2 ani. Studiile se finalizează cu susținerea examenelor de absolvire și primirea certificatului de studii postuniversitare de specializare.

[10] Durata concretă a studiilor pe specialități se aprobă de Guvern, în conformitate cu Nomenclatorul specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior.

Articolul 53.

Cadrele didactice

[1] În învățământul preuniversitar cadre didactice sunt:

- a) educatorul în învățământul preșcolar, primar și special;
- b) metodistul în învățământul preșcolar;
- c) logopedul în învățământul preșcolar, primar și special;
- d) psihologul școlar în învățământul preuniversitar;
- e) învățătorul în învățământul primar (clasele I-IV);
- f) profesorul în învățământul secundar (gimnazial, liceal, profesional);
- g) instructorul, maistrul-instructor în învățământul secundar profesional;
- h) pedagogul social în căminele de elevi.

[2] În învățământul mediu de specialitate cadre didactice sunt:

- a) pedagogul social în căminele de elevi din colegii;
- b) maistrul-instructor în învățământul mediu de specialitate;
- c) psihologul în învățământul mediu de specialitate;
- d) metodistul în învățământul mediu de specialitate;
- e) profesorul în învățământul mediu de specialitate.

[3] În învățământul superior cadre didactice sunt:

- a) pedagogul social în căminele de studenți;

- b) asistentul universitar;
- c) lectorul universitar;
- d) lectorul superior universitar;
- e) conferențiarul universitar (docentul);
- f) profesorul universitar.

[4] În învățământul complementar cadre didactice sunt:

- a) metodistul;
- b) educatorul.

[5] Condițiile de ocupare a funcțiilor didactice din învățământ se stabilesc de Ministerul Educației.

[5¹] Nu pot ocupa funcții didactice, științifice, didactice auxiliare și administrative în învățământ persoanele cu antecedente penale, inclusiv stinse, care au săvârșit infracțiuni contra minorilor, sănătății publice sau conviețuirii sociale.

[6] Norma didactică a cadrelor din învățământ se stabilește de Guvern la propunerea Ministerul Educației, în comun cu Ministerul Economiei și cu alte ministere de resort.

[7] Salarizarea cadrelor didactice se efectuează în modul, condițiile și mărimile prevăzute de Legea nr.355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

[8] Pentru grad didactic superior se acordă un spor la salariu de 50% față de salariul funcției, pentru gradul întâi - de 40 %, pentru gradul al doilea - 30 %.

[9] Absolvenții instituțiilor de învățământ superior universitar și mediu de specialitate care se angajează conform repartizării în instituții de învățământ din mediul rural. în primii 3 ani de activitate beneficiază de:

a) locuință gratuită, acordată de autoritatea administrației publice locale pentru perioada de activitate în localitatea respectivă. În cazul în care autoritatea administrației publice locale nu poate oferi tânărului specialist o locuință corespunzătoare, acestuia i se vor acoperi cheltuielile pentru închirierea locuinței;

b) o indemnizație unică în mărime de:

30 mii de lei pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior universitar, care se achită după cum urmează:

- 7 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;

- 10 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;

- 13 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

24 mii de lei pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ mediu de specialitate, care se achită după cum urmează:

- 6 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;

- 8 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;

- 10 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

c) compensarea lunară a costului a 30 kW de energie electrică și asigurarea gratuită, în fiecare an, cu un metru cub de lemne și o tonă de cărbuni, iar în cazul încălzirii cu gaze - compensarea costului unui metru cub de lemne și a unei tone de cărbuni;

d) majorarea, începând cu 1 ianuarie 2005, cu 20% a salariilor tarifare ale tinerilor specialiști din domeniul învățământului, angajați în mediul rural în anii 2002, 2003, 2004, inclusiv în satele ce intră în componența municipiilor Chișinău (Băcioi, Brăila, Condrița, Ghidighici, Trușeni, Bubuieci, Bâc, Humulești, Budești, Colonița, Cruzești, Tohatin, Ciorescu, Grătiești, Hulboaca, Stăuceni) și Bălți (Elizaveta, Sadovoe).

2.7. Prevederi relevante din Declarația Universală a Drepturilor Omului:

Articolul 7

Toți oamenii sunt egali în fața legii și au, fără nici o deosebire, dreptul la o egală protecție a legii.

Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar viola prezenta declarație și împotriva oricărei provocări la o asemenea discriminare.

Articolul 23

1. Orice persoana are dreptul la munca, la libera alegere a muncii sale, la condiții echitabile și satisfăcătoare de munca, precum și la ocrotirea împotriva șomajului.

2. Toți oamenii, fără nici o discriminare, au dreptul la salariu egal pentru munca egală.

3. Orice om care muncește are dreptul la o retribuție echitabilă și satisfăcătoare care să-i asigure atât lui, cât și familiei sale, o existență conformă cu demnitatea umană și completată, la nevoie, prin alte mijloace de protecție socială.

4. Orice persoană are dreptul de a întemeia sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

Articolul 24

Orice persoană are dreptul la odihnă și recreație, inclusiv la o limitare rezonabilă a zilei de muncă și la concedii periodice plătite.

Articolul 26

1. Orice persoană are dreptul la învățătură. Învățământul trebuie să fie gratuit, cel puțin în ceea ce privește învățământul elementar și general. Învățământul tehnic și profesional trebuie să fie la îndemâna tuturor, iar învățământul superior trebuie să fie de asemenea egal, accesibil tuturor, pe bază de merit.

2. Învățământul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului față de drepturile omului și libertățile fundamentale. El trebuie să promoveze înțelegerea, toleranța, prietenia între toate popoarele și toate grupurile rasiale sau religioase, precum și dezvoltarea activității Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii.

3. Părinții au dreptul de prioritate în alegerea felului de învățământ pentru copiii lor minori.

Articolul 29

1. Orice persoană are îndatoriri față de colectivitate, deoarece numai în cadrul acesteia este posibilă dezvoltarea liberă și deplină a personalității sale.

2. În exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare om nu este supus decât numai îngrădirilor stabilite prin lege, exclusiv în scopul de a asigura cuvenita recunoaștere și respectare a drepturilor și libertăților altora și ca să fie satisfăcute justele cerințe ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale într-o societate democratică.

3. Aceste drepturi și libertăți nu vor putea fi în nici un caz exercitate contrar scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite.

2.8. Prevederi relevante din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice:

Articolul 4

Statele părți la prezentul Pact recunosc că în ce privește folosința drepturilor asigurate de către stat în conformitate cu prezentul Pact, statul nu poate supune aceste drepturi decât la limitările stabilite de lege, numai în măsura compatibilă cu natura acestor drepturi și exclusiv în vederea promovării bunăstării generale într-o societate democratică.

Articolul 5

1. Nici o dispoziție din prezentul Pact nu poate fi interpretată ca implicând pentru un stat, o grupare sau un individ vreun drept de a se deda la o activitate sau de a săvârși un act urmărind suprimarea drepturilor sau libertăților recunoscute în prezentul Pact ori limitări ale lor mai ample decât cele prevăzute în Pact.

2. Nu se poate admite nici o restricție sau derogare de la drepturile fundamentale ale omului, recunoscute sau în vigoare în orice țară în virtutea unor legi, convenții, regulamente sau cutume, sub pretextul că prezentul Pact nu recunoaște aceste drepturi sau le recunoaște într-o măsură mai mică.

Articolul 6

1. Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul la muncă ce cuprinde dreptul pe care îl are orice persoană de a obține posibilitatea să-și câștige existența printr-o muncă liber aleasă sau acceptată și vor lua măsuri potrivite pentru garantarea acestui drept.

2. Măsurile pe care fiecare stat parte la prezentul Pact le va lua spre a asigura deplina exercitare a acestui drept trebuie să includă orientarea și pregătirea tehnică și profesională, elaborarea de programe, de măsuri și de tehnici potrivite pentru a asigura o dezvoltare economică, socială și culturală constantă și o deplină întrebuințare productivă a forțelor de muncă în condiții care garantează indivizilor folosința libertăților politice și economice fundamentale.

Articolul 7

Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană de a se bucura de condiții de muncă juste și prielnice, care să asigure îndeosebi:

a) remunerația care asigură tuturor muncitorilor cel puțin:

(i) un salariu echitabil și o remunerație egală pentru o muncă de valoare egală, fără nici o distincție; în special femeile trebuie să aibă garanția că condițiile de muncă ce li se acordă nu sunt inferioare acelorora de care beneficiază bărbații și să primească aceeași remunerație ca ei pentru aceeași muncă;

- (ii) o existență decentă pentru ei și familia lor, în conformitate cu dispozițiile prezentului Pact;
- b) securitatea și igiena muncii;
- c) posibilitatea egală pentru toți de a fi promovați în munca lor la o categorie superioară adecvată, luându-se în considerare numai durata serviciilor îndeplinite și aptitudinile;
- d) odihna, timpul liber, limitarea rațională a duratei muncii și concediile periodice plătite, precum și remunerarea zilelor de sărbătoare.

Articolul 8

1. Statele părți la prezentul Pact se angajează să asigure:

- a) dreptul pe care îl are orice persoană, în vederea favorizării și ocrotirii intereselor sale economice, de a forma, împreună cu alte persoane, sindicate și de a se afilia la un sindicat la alegerea sa, sub singura rezervă a regulilor stabilite de organizația interesată. Exercițarea acestui drept nu poate face obiectul altor restricții decât cele prevăzute de lege și care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, în interesul securității naționale sau al ordinii publice, ori pentru a ocroti drepturile și libertățile altora;
- b) dreptul pe care îl au sindicatele de a forma federații sau confederații naționale și dreptul pe care îl au acestea din urmă de a forma organizații sindicale internaționale și dreptul de a se afilia la acestea;
- c) dreptul pe care îl au sindicatele de a-și exercita liber activitatea, fără alte limitări decât cele prevăzute de lege și care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, în interesul securității naționale sau al ordinii publice ori pentru a ocroti drepturile și libertățile altora;
- d) dreptul la grevă, exercitat în conformitate cu legile fiecărei țări.

2. Prezentul articol nu se opune ca exercitarea acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau de către funcționarii publici să fie supusă unor restricții legale.

3. Nici o dispoziție din prezentul articol nu permite statelor părți la Convenția din 1948 a Organizației Internaționale a Muncii privind libertatea sindicală și ocrotirea dreptului sindical să ia măsuri legislative aducând atingere – sau să aplice legi într-un fel care ar aduce atingere – garanțiilor prevăzute în menționata Convenție.

Articolul 13

1. Statele părți la prezentul pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la educație. Ele sunt de acord că educația trebuie să urmărească deplina dezvoltare a personalității umane și a simțului demnității sale și să întărească respectarea drepturilor omului și libertăților fundamentale. Pe lângă aceasta, ele sunt de acord că prin educație orice persoană trebuie să devină capabilă de a juca un rol util într-o societate liberă, că educația trebuie să favorizeze înțelegerea, toleranța și prietenia între toate națiunile și toate grupurile rasiale, etnice sau religioase și să încurajeze dezvoltarea activităților Națiunilor Unite pentru menținerea păcii.

2. Statele părți la prezentul Pact recunosc că în vederea asigurării deplinei exercitări a acestui drept:

- a) învățământul primar trebuie să fie obligatoriu și accesibil tuturor în mod gratuit;

- b) învățământul secundar, sub diferitele sale forme, inclusiv învățământul secundar tehnic și profesional, trebuie să fie generalizat și să devină accesibil tuturor prin toate mijloacele potrivite și în special prin instaurarea în mod progresiv a gratuității lui;
- c) învățământul superior trebuie să devină accesibil tuturor în deplină egalitate, în funcție de capacitatea fiecăruia, prin toate mijloacele potrivite și în special prin introducerea treptată a gratuității;
- d) educația de bază trebuie încurajată sau intensificată cât mai mult posibil, pentru persoanele care au primit instrucție primară sau care n-au primit-o până la capăt;
- e) trebuie să se urmărească activ dezvoltarea unei rețele școlare la toate nivelurile, să se stabilească un sistem adecvat de burse și să se amelioreze în mod continuu condițiile materiale ale personalului didactic.

3. Statele părți la prezentul Pact se angajează să respecte libertatea părinților și, atunci când este cazul, a tutorilor legali, de a alege pentru copiii lor instituții de învățământ altele decât cele ale autorităților publice, dar conforme cu normele minimale pe care le poate prescrie sau aproba statul în materie de educație și de a asigura educația religioasă și morală a copiilor lor în conformitate cu propriile lor convingeri.

4. Nici o dispoziție din prezentul articol nu trebuie interpretată ca aducând atingere libertății indivizilor și persoanelor juridice de a înființa și de a conduce instituții de învățământ cu condiția ca principiile enunțate în paragraful 1 al prezentului articol să fie respectate, iar educația dată în aceste instituții să fie conformă cu normele minimale pe care le poate prescrie statul.

V. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI:

Având în vedere că:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție - este o hotărâre a Guvernului - Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003;
- până în prezent, nu există o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003;
- Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 este temeiul legal pe care a fost fundamentată acțiunea civilă înaintată de Ministerul Sănătății împotriva Olga ZORILA, nr. dosarului 12-2-44456-26062017;
- subsemnatul, Oleg EFRIM, avocat, apăr interesele pârâtei Olga ZORILA în cauza civilă nr. 12-2-44456-26062017,

Prin prezenta sesizare, solicit Curții Constituționale recunoașterea neconstituționalității Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003, fiind contrară prevederilor art. 16, art. 35 lin. (4) și (7), art. 43 alin. (1) și (4), art. 54 alin. (2) și art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

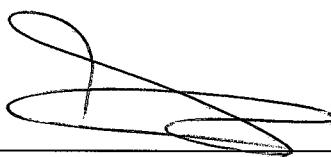
VI. DOCUMENTE ANEXATE

1. Copia certificată a mandatului.
2. Cererea de chemare în judecată a Ministerului Sănătății.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Cu înaltă considerațiune,

avocatul Oleg EFRIM
B.A.A „Efrim, Roșca și Asociații”

Locul: mun. Chișinău

Data: 06.02 2017

ÎNCHEIERE

14 septembrie 2017

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

În componență:

Președintele ședinței, judecător
Grefier

Natalia Mămăligă
Cristina Dolomanji

examinînd în ședință publică pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Sănătății al RM împotriva Olgăi Zorila privind încasarea sumei,

a c o n s t a t a t :

La 23 iunie 2017, Ministerul Sănătății al RM a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Zorila cu privire la încasarea sumei în mărime de 235 000 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 15 noiembrie 2013, între Ministerul Sănătății și Zorila Olga, a fost încheiat un contract de instruire, în conformitate cu prevederile hotărârii Guvernului RM nr.1396 din 24 noiembrie 2003 „Cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști”.

Menționează că potrivit prevederilor contractului prenotat, statul Republica Moldova și-a asumat obligația de a asigura finanțarea studiilor de rezidențiat a pârâtei Zorila Olga, cu mijloace financiare din contul bugetului de stat alocat de Ministerul Sănătății, iar pârâta la rîndul său și-a asumat obligația de a activa un termen de trei ani după finalizarea studiilor de rezidențiat, potrivit îndreptării eliberate de către Ministerul Sănătății. Urmare a rezultatelor examenului pentru efectuarea studiilor de rezidențiat, Zorila Olga a fost înscrisă la studii postuniversitare de rezidențiat cu specializarea oftalmologie. În momentul finalizării rezidențiatului în domeniul oftalmologiei, Ministerul Sănătății a eliberat pârâtei o îndreptare pentru a activa în conformitate cu prevederile contractului de instruire, însă aceasta nu și-a onorat obligațiile asumate de a lucra un termen de trei ani conform îndreptării eliberate, prin ce a cauzat un prejudiciu bugetului de stat în cuantum de 235 000 lei.

Consideră că prin prisma prevederilor art.8 alin.(1) lit.a), b) și f) din Codul civil și pct.5 al hotărârii Guvernului nr.1396 din 24.11.2003 „Cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști”, pârâta urmează să restituie suma de 235 000 lei.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtei Zorila Olga, Efrim Oleg, în baza mandatului nr.1200511 din 11.08.2017, a înaintat demers privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a hotărârii Guvernului RM nr.1396 din 24 noiembrie 2003 „Cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști”, sub aspectul corespunderii cu art. 16, art.35 alin.(4) și (7), art.43 alin.(1) și (4), art.54 alin.(2) și art.102 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova.

În ședința de judecată reprezentantul Ministerului Sănătății, Glavațchi Ion, în baza procurii nr.01-9/978 din 30.05.2016, în ședința de judecată a solicitat respingerea demersului ca neîntemeiat.

Analizând solicitarea formulată de către reprezentantul pârâtului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța o admite, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.12¹ Cod de procedură civilă, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție. Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă.

În acest context, Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat că „[§82] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Totodată, Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează hotărârea Guvernului RM nr.1396 din 24 noiembrie 2003 cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști.

Totodată, instanța constată că reprezentantul pârâtei consideră că hotărârea Guvernului respectivă contravine art. 16, art.35 alin.(4) și (7), art.43 alin.(1) și (4), art.54 alin.(2) și art.102 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova.

În acest context, instanța remarcă că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit.g) din Constituția Republicii Moldova, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că actul normativ vizat de către avocat în interesele pârâtei constituie obiect al controlului de constituționalitate, fiind inclus în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către avocat în interesele pârâtei Zorila Olga, iar actul normativ vizat nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din cele expuse, ținând cont că actul normativ solicitat a fi supus controlului de constituționalitate urmează a fi aplicat la soluționarea cauzei deduse judecării, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea reprezentantului pârâtei Zorila Olga, Efrim Oleg și ridică excepția de neconstituționalitate a hotărârii Guvernului RM nr.1396 din 24 noiembrie 2003 „Cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști”.

În conformitate cu art.12¹, art. 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e

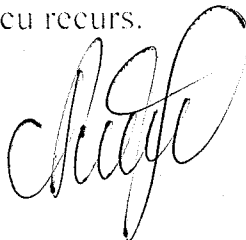
Se ridică excepția de neconstituționalitate a hotărârii Guvernului RM nr.1396 din 24 noiembrie 2003 „Cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști”.

Se suspendă procesul intentat la cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul Sănătății al RM împotriva Olgăi Zorila privind încasarea sumei.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, Sesizarea, copia cererii de chemare în judecată, copia demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea nu poate fi atacată cu recurs.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Natalia Mămăligă